

FIȘA DISCIPLINEI

1. Date despre program

1.1 Instituția de învățământ superior	UNIVERSITATEA de Vest din Timișoara
1.2 Facultatea / Departamentul	FACULTATEA de Psihologie și Științe ale Educației
1.3 Departamentul	DEPARTAMENTUL de Științe ale Educației
1.4 Domeniul de studii	Științe ale educației
1.5 Ciclul de studii	Licență
1.6 Programul de studii / Calificarea	Pedagogie

2. Date despre disciplină

2.1 Denumirea disciplinei	Filosofia educației						
2.2 Titularul activităților de curs	Conf. univ.dr. habil. Mihaela Mitescu Manea						
2.3 Titularul activităților de seminar	Conf. univ.dr. habil. Mihaela Mitescu Manea						
2.4 Anul de studiu	I	2.5 Semestrul	1	2.6 Tipul de evaluare	E	2.7 Regimul disciplinei	OB.

3. Timpul total estimat (ore pe semestru al activităților didactice)

3.1 Număr de ore pe săptămână	3	din care: 3.2 curs	2	3.3 seminar/laborator	1
3.4 Total ore din planul de învățământ	42	din care: 3.5 curs	28	3.6 seminar/laborator	14
Distribuția fondului de timp:					ore
Studiul după manual, suport de curs, bibliografie și notițe					20
Documentare suplimentară în bibliotecă, pe platformele electronice de specialitate / pe teren					20
Pregătire seminare / laboratoare, teme, referate, portofolii și eseuri					18
Tutoriat					4
Examinări					4
Alte activități					
3.7 Total ore studiu individual	66				
3.8 Total ore pe semestru	108				
3.9 Numărul de credite	4				

4. Precondiții (acolo unde este cazul)

4.1 de curriculum	• Nu este cazul
4.2 de competențe	• Nu este cazul

5. Condiții (acolo unde este cazul)

5.1 de desfășurare a cursului	săptămânal, conform orarului
5.2 de desfășurare a seminarului / laboratorului	săptămânal, conform orarului; Cod Classroom: ov4qaymr

6. Obiectivele disciplinei - rezultate așteptate ale învățării la formarea cărora contribuie parcurgerea și promovarea disciplinei

Cunoștințe	<p>PRC2.3 Studentul va putea să stabilească corelații critice între teoriile și modelele fundamentale ale învățării și situațiile educaționale specifice.</p> <p>PRC1.1. Studentul va putea să identifice și aprecieze critic cunoașterea pedagogică necesară în proiectarea activităților de educație și formare: concepte, etape, modele, metode, tehnici și scenarii alternative în proiectare; particularități psiho-sociale ale grupurilor educaționale, softuri educaționale;</p> <p>PRC1.2. Studentul va putea să analizeze, interpreteze și coreleze intra-/interdisciplinar cunoașterea pedagogică adecvată proiectării macro/mezo/micro a activităților educaționale și de formare profesională, precum și a materialelor didactice;</p>
Abilități	<p>PRA1.1. Studentul va putea să adapteze și utilizeze adecvat modelele de proiectare a activităților educaționale/ de formare, adaptat specificului grupului țintă;</p> <p>PRA1.3. Studentul va putea să elaboreze proiecte educaționale utilizând conceptele, teoriile, paradigmele, modelele instructiv-educative, principiile și metodologiile specifice proiectării pedagogice.</p> <p>PRA2.1. Studentul va putea să aplice eficient principiile de proiectare și strategiile didactice/de formare în realizarea activităților educative.</p>
Responsabilitate și autonomie	<p>PRRA1. Studentul va putea să aplice principiile și normele deontologice profesionale fundamentat pe opțiuni valorice explicite specifice specialistului în Științele Educației.</p> <p>PRRA3. Studentul va putea să utilizeze metode și tehnici eficiente de învățare pe tot parcursul vieții în vederea formării și dezvoltării profesionale continue.</p>

7. Conținuturi

8.1 Curs	Metode de predare	Observații
1. Filosofia educației – conținut și problematica specifice: Ontologia educației; Epistemologia educației; Axiologia educației.	Expunerea, conversația euristică, problematizarea	Participarea studenților la activitățile de curs presupune trei tipuri de acțiuni obligatorii: Pentru fiecare temă abordată la curs, studenții vor redacta două paragrafe de sumarizare și reflecție pornind de la ideile prezentate. O sumarizare-reflecție cuprinde ideile principale prezentate, întrebări relevante, poziționări critice, argumentate. Sumarizările pot fi revizuite permanent, discutate în sesiunile de curs și seminar și completate cu idei, argumente și întrebări relevante auzite în grupul de studiu
2. Statutul filosofiei educației în ansamblul științelor educației	Expunerea, conversația euristică, problematizarea	Pe toată durata cursului respectarea drepturilor intelectuale și citarea
3. Perspective axiologice asupra educației. Raportul cu Etica și Estetica	Expunerea, conversația euristică, problematizarea	
4. Ipostaze ale valorilor educaționale. Conflictul valorilor educaționale și perspective asupra rezolvării sau atenuării lor	Expunerea, conversația euristică, problematizarea	
5. Elemente de epistemologie pedagogică: Idealismul și Realismul în gândirea despre educație	Expunerea, conversația euristică, problematizarea	

6. Elemente de epistemologie pedagogică: Pragmatismul și Existențialismul în gândirea despre educație	Expunerea, conversația euristică, problematizarea	corespunzătoare a ideilor și contribuțiilor celorlalți (inclusiv ale colegilor) constituie o obligație academică fundamentală.
7. Elemente de epistemologie pedagogică: Perennialism și Esențialism, Progresivism și Reconstructionism în gândirea despre educație	Expunerea, conversația euristică, problematizarea	
8. Elemente de epistemologie pedagogică: Teorii ale învățării (behaviorism, cognitivism, constructivism)	Expunerea, conversația euristică, problematizarea	
9. Cunoașterea comună și Educația – Pring, R. (2004)	Expunerea, conversația euristică, problematizarea	
10. Scopul educației: Liberal sau Vocațional – Pring, R. (2004)	Expunerea, conversația euristică, problematizarea	
11. Contextul educațional: mănăstire sau piață? – Pring, R.(2004)	Expunerea, conversația euristică, problematizarea	
12. Centrarea pe disciplinele de învățământ vs. Centrarea pe elev – un fals dualism? - Pring. R (2004)	Expunerea, conversația euristică, problematizarea	
13. Standarde și Calitate în Educație - Pring R. (2004)	Expunerea, conversația euristică, problematizarea	
14. Perspective deontologice privind profesia de educator	Expunerea, conversația euristică, problematizarea	
<p>Bibliografie :</p> <ul style="list-style-type: none"> • Baker, Bernadette. (2001 Winter). (Ap)pointing the canon: Rousseau's <i>Emile</i>, visions of the state, and education. <i>Educational Theory</i>, 51(1), p. 1-43. • Bârzea, C.,1995, <i>Arta și știința educației</i>, EDP, București • Biesta, Gert J. J. (1998 Jan.). Pedagogy without humanism: Foucault and the subject of education. <i>Interchange</i>, 29(1), p. 1-16. • Bizzell, Patricia & Herzberg, Bruce (Eds.) (1990). The rhetorical tradition: Readings from classical times to the present. Pp.1193-1223. Boston: Bedford Books. • Boler, Megan. (2002). The New Digital Cartesianism: Bodies and Spaces in Online Education. <i>Philosophy of Education Yearbook</i> v. 2002, p. 331-40. • Cassey,K. (1995-1996). The New Narrative Research in Education. <i>Review of Research in Education</i>, Vol. 21 (1995 - 1996), pp. 211-253. • Cherryholmes, Cleo H. (1994). Pragmatism, poststructuralism, and socially useful theorizing: A reply to J. Anyon. <i>Curriculum Inquiry</i>, 24, p. 193-213 • Cucoș, C., 2002, <i>Pedagogie, Polirom, Iași</i>. • Hacking, Ian. (1999 May/June). Are you a social constructionist? Excerpt from <i>The social construction of what?</i> <i>Lingua Franca</i>, 9(4), p. 65-72. • Kant, I. (1972). <i>Critica rațiunii practice</i>, Editura Științifică, București; • Latour, B. (1999). "Do you believe in reality?" News from the trenches of the science wars. In B. Latour, <i>Pandora's hope: Essays on the reality of science studies</i>. Pp. 1-23. Cambridge, MA: Harvard University Press. 		

<ul style="list-style-type: none"> • Marin C.Călin, 2001, <i>Filosofia educației</i>, Antologie, Aramis, București • McLaren, Peter & Farahmandpur, Ramin. (2000 April). Reconsidering Marx in post-Marxist times: A requiem for postmodernism? <i>Educational Researcher</i>, 29(3), 25-33 • Murphy, P. Karen. (2003 Summer). The philosophy in thee: Tracing philosophical influences in educational psychology. <i>Educational Psychologist</i>, 38(3), p. 137-45. • Oelkers, Jürgen. (2002 Nov/Dec). Rousseau and the image of 'modern education'. <i>Journal of Curriculum Studies</i>, 34(6), p. 679-98. • Palmer, P.J. (1998) <i>The Courage to Teach</i>, Jossey-Bass, San Francisco. • Platon (1978). <i>Opere</i>, Editura Științifică și Enciclopedică, București; • Prado, C.G. (1992). Introduction. In <i>Descartes and Foucault: A contrastive introduction to philosophy</i>. Pp. 3-33. Ottawa: University of Ottawa Press. • Pring, R. (2004) <i>Philosophy of Education</i>. Aims, Theory, Common Sense and Research, Continuum, London. • Pring, R. (2004) • Stone, Lynda. (2002). Dewey's contribution to an American hubris: Philosophy of democracy, education, and war. <i>Philosophy of Education Yearbook v. 2002</i> (2002) p. 274-81. 		
8.2 Seminar / laborator	Metode de predare	Observații
<p>1.Organizarea activității de seminar</p> <ul style="list-style-type: none"> - Exercițiu de reflecție, proiecție și intercunoaștere – O scrisoare pentru sine – peste 15 ani: “Dragă..., iată de ce am început anul acesta să studiez Științele educației....”. Studenții sunt invitați să își scrie pentru mai târziu în carieră cu ce întrebări încep studiul, ce îi preocupă în mod deosebit să reușească și în ce mod consideră că reușitele respective îl provoacă/ afectează în plan personal și profesional pentru următorii 15 ani. - Prezentarea modalităților de lucru și discutarea criteriilor de evaluare a activității de seminar 	<p>Explicația, conversația, demonstrația, problematizarea, discuția colectivă, exercițiul.</p>	<p>Participarea studenților la activitățile de seminar presupune patru tipuri de acțiuni obligatorii: Formulează întrebări specifice, relevante raportat la tema discutată și la lecturile recomandate; Prezintă succint o poziție proprie, argumentată și solicită răspunsul colegilor la propunerea explicativă/ analitică avansată în legătură cu tema seminarului; Își asumă cel puțin o dată pe durata semestrului responsabilitatea prezentării principalelor idei din lecturile recomandate la tema seminarului. Prezintă probe scrise ale analizei și reflecțiilor angajate pe marginea experiențelor personale relevante raportat la temele de seminar și cu privire la procesele proprii activități de învățare pe parcursul semestrului.</p>
<p>2.Analiză text fundamental. Recomandare de lectură critică:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Republica în Platon, (1986). <i>Opere V</i>, Editura Științifică și Pedagogică, București. • Banchetul, în Platon (1992). <i>Ficino</i> (Asupra iubirii), Editura de vest, Timișoara. • Legile, în Platon (1959) <i>Istoria gândirii pedagogice universale</i>, Editura Didactică și Pedagogică, București. <p>Discuție de grup: experiențe educative personale interpretate din perspectiva gândirii platoniciene despre educație .</p>		
<p>3.Analiză text fundamental. Recomandare de lectură critică:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Aristotel (1988). <i>Etica Nicomahică. Dialoguri</i>, Editura științifică și enciclopedică, București. • Aristotel (1996). <i>Politica</i>, Editura Antet, București. • Quintilian, F.M. (1974). <i>Arta oratorică</i>, Editura Minerva, București. <p>Discuție de grup: experiențe educative personale interpretate din perspectiva gândirii formative aristotelice.</p>		
<p>4.Analiză text fundamental. Recomandare de lectură critică:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Biblia, cărțile <i>Proverbe</i>, <i>Ecleziastul</i> <p>Discuție de grup: experiențe educative personale interpretate din perspectiva gândirii formative iudeo-creștine.</p>		
<p>5.Analiză text fundamental. Recomandare de lectură critică:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Toma D'Aquino (1994) <i>De magistro</i>, Editura Humanitas, București. 		

<ul style="list-style-type: none"> • Toma D'Aquino (1959) Despre căsătorie și educația copiilor, în Stanciu Stoian, <i>Din Istoria gândirii pedagogice universale</i>, vol I, Editura de stat didactică și pedagogică, București. <p>Discuție de grup: experiențe educative personale interpretate din perspectivă creștină.</p>		
<p>6. Analiză text fundamental. Recomandare de lectură critică:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Erasmus din Rotterdam (1959) <i>Elogiul nebuniei</i>, Editura științifică, București. • Francois Rabelais (1962) <i>Gargantua și Pantagruel</i> • Thomas Morus (1958) <i>Utopia</i>, Editura Științifică, București. <p>Discuție de grup: experiențe educative personale interpretate din perspectiva gândirii filosofice a Renașterii și Reformei.</p>		
<p>7. Analiză text fundamental. Recomandare de lectură critică:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Jan Amos Comenius (1977) <i>Pampaedia</i>, Editura Didactică și Pedagogică, București. • Jan Amos Comenius (1970) <i>Didactica Magna</i>, Editura Didactică și Pedagogică, București. • John Locke (1971) <i>Câteva cugetări asupra educației</i>, Editura Didactică și Pedagogică, București. • John Locke (1961) <i>Eseu asupra intelectului omenesc</i>, Editura Științifică București. • Jean Jack Rousseau (1973) <i>Emile sau despre educație</i>, Editura Didactică și Pedagogică, București. <p>Discuție de grup: experiențe educative personale interpretate din perspectiva clasică a filosofiei educației.</p>		
<p>8. Analiză text fundamental. Recomandare de lectură critică:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Kant, I. (1992). <i>Tratat de pedagogie</i>. Religia în limitele rațiunii, Editura Agora, Iași. • Pestalozzi, J. F. (1977). <i>Cum își învață Gertruda copiii</i>, Editura Didactică și Pedagogică, București. • Pestalozzi, J. F. (1965). <i>Leonard și Gertruda</i>, Editura Didactică și Pedagogică, București. • Herbart, J.F. (1976) <i>Prelegeri pedagogice</i>, Editura Didactică și Pedagogică, București. • Spencer, H. (1973) <i>Eseuri despre educație</i>, Editura Didactică și Pedagogică, București. • Tolstoi, L.N. (1960) <i>Texte pedagogice</i>, Editura de stat didactică și pedagogică, București. <p>Discuție de grup: experiențe educative personale interpretate din perspectiva clasică a filosofiei educației.</p>		
<p>9. Analiză text fundamental. Recomandare de lectură critică:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Key, Ellen (1978) <i>Secolul copilului</i>, Editura Didactică și Pedagogică, București. • Montessori, M. (1977) <i>Descoperirea copilului</i>, Editura Didactică și Pedagogică, București. <p>Discuție de grup: experiențe educative personale interpretate din perspectiva experimentalismului și pozitivismului în educație.</p>		
<p>10. Analiză text fundamental. Recomandare de lectură critică:</p>		

<ul style="list-style-type: none"> Dewey, J. (1977). <i>Trei scrieri despre educație</i>. Editura Didactică și Pedagogică, București. <p>Discuție de grup: experiențe educative personale interpretate din perspectiva pragmatismului deweyan.</p>		
<p>11. Analiză text fundamental. Recomandare de lectură critică:</p> <ul style="list-style-type: none"> Descartes, R. (1957) <i>Discurs asupra metodei</i>, Editura științifică, București. Foucault, M. (2005) <i>A supraveghea și a pedepsi. Nașterea închisorii</i>, Editura Paralele 45, Pitești. <p>Discuție de grup: experiențe educative personale interpretate din perspectiva dezbaterii rațiune – putere în limbajul filosofiei educației.</p>		
<p>12. Analiză text fundamental. Recomandare de lectură critică:</p> <ul style="list-style-type: none"> Dewey, J. (1972). <i>Democrație și educație</i>. Editura Didactică și Pedagogică, București. Gutmann, A. (1987) <i>Democratic education</i>, Princeton University Press, Princeton. <p>Discuție de grup: experiențe educative personale interpretate din perspectiva dezbaterii pragmatism – democrație în filosofia educației.</p>		
<p>13. Analiză text fundamental. Recomandare de lectură critică:</p> <ul style="list-style-type: none"> Latour, B. (1999). <i>Pandora's Hope - Essays on the Reality of Science Studies</i>, Harvard University Press, Cambridge, Mass. Kuhn, Thomas [1962] (2012). <i>The Structure of Scientific Revolutions</i>. Chicago, The University Chicago Press. Vygotsky, L. S. (1980). <i>Mind in society: The development of higher psychological processes</i>. Harvard university press. <p>Discuție de grup: experiențe educative personale interpretate din perspectiva dezbaterii individual – colectiv în filosofia educației.</p>		
<p>14. Sinteză critică a principalelor idei și instrumente de gândire și acțiune pedagogică învățate în cadrul cursului de Filosofia educației. Aprecieri privind condițiile și efectele învățării în grupul de seminar.</p>		
<p>Bibliografie :</p> <ul style="list-style-type: none"> Aristotel (1988). <i>Etica Nicomahică. Dialoguri</i>, Editura științifică și enciclopedică, București. Aristotel (1996). <i>Politica</i>, Editura Antet, București. Banchetel, în Platon (1992). <i>Ficino</i> (Asupra iubirii), Editura de vest, Timișoara. Biblia, cărțile Proverbe, Ecleeziastul Descartes, R. (1957) <i>Discurs asupra metodei</i>, Editura științifică, București. Dewey, J. (1972). <i>Democrație și educație</i>. Editura Didactică și Pedagogică, București. Dewey, J. (1977). <i>Trei scrieri despre educație</i>. Editura Didactică și Pedagogică, București. Erasmus din Rotterdam (1959) <i>Elogiul nebuniei</i>, Editura științifică, București. Foucault, M. (2005) <i>A supraveghea și a pedepsi. Nașterea închisorii</i>, Editura Paralele 45, Pitești. Francois Rabelais (1962) <i>Gargantua și Pantagruel</i> Gutmann, A. (1987) <i>Democratic education</i>, Princeton University Press, Princeton. Herbart, J.F. (1976) <i>Prelegeri pedagogice</i>, Editura Didactică și Pedagogică, București. Jan Amos Comenius (1970) <i>Didactica Magna</i>, Editura Didactică și Pedagogică, București. Jan Amos Comenius (1977) <i>Pampaedia</i>, Editura Didactică și Pedagogică, București. Jean Jack Rousseau (1973) <i>Emile sau despre educație</i>, Editura Didactică și Pedagogică, București. John Locke (1961) <i>Eseu asupra intelectului omenesc</i>, Editura Științifică București. 		

- John Locke (1971) *Câteva cugetări asupra educației*, Editura Didactică și Pedagogică, București.
- Kant, I. (1992). *Tratat de pedagogie*. Religia în limitele rațiunii, Editura Agora, Iași.
- Key, Ellen (1978) *Secolul copilului*, Editura Didactică și Pedagogică, București.
- Kuhn, Thomas [1962] (2012). *The Structure of Scientific Revolutions*. Chicago, The University Chicago Press.
- Latour, B. (1999). *Pandora's Hope - Essays on the Reality of Science Studies*, Harvard University Press, Cambridge, Mass.
- Legile, în Platon (1959) *Istoria gândirii pedagogice universale*, Editura Didactică și Pedagogică, București.
- Montessori, M. (1977) *Descoperirea copilului*, Editura Didactică și Pedagogică, București
- Pestalozzi, J. F. (1965). *Leonard și Gertruda*, Editura Didactică și Pedagogică, București.
- Pestalozzi, J. F. (1977). *Cum își învață Gertruda copiii*, Editura Didactică și Pedagogică, București.
- Pring, R. (2004) *Philosophy of Education. Aims, Theory, Common Sense and Research*, Continuum, London.
- Quintilian, F.M. (1974). *Arta oratorică*, Editura Minerva, București.
- Republica în Platon, (1986). *Opere V*, Editura Științifică și Pedagogică, București.
- Spencer, H. (1973) *Eseuri despre educație*, Editura Didactică și Pedagogică, București.
- Thomas Morus (1958) *Utopia*, Editura Științifică, București.
- Tolstoi, L.N. (1960) *Texte pedagogice*, Editura de stat didactică și pedagogică, București.
- Toma D'Aquino (1959) *Despre căsătorie și educația copiilor*, în Stanciu Stoian, *Din Istoria gândirii pedagogice universale*, vol I, Editura de stat didactică și pedagogică, București.
- Toma D'Aquino (1994) *De magistro*, Editura Humanitas, București.
- Vygotsky, L. S. (1980). *Mind in society: The development of higher psychological processes*. Harvard university press

8. Coroborarea conținuturilor disciplinei cu așteptările reprezentanților comunității epistemice, asociațiilor profesionale și angajatori reprezentativi din domeniul aferent programului

Disciplina este astfel concepută încât să dezvolte competențe profesionale și transversale, necesare exercitării profesiei de cadru didactic în domeniul educațional. Filosofia educației este o disciplină necesară absolventului de Științe ale educației, nivel licență, din mai multe puncte de vedere: oferă suport în dezvoltarea raționamentului critic informat în problemele specifice proiectării, implementării și evaluării de activități educaționale; antrenează studenții cu instrumentele conceptuale care fundamentează gândirea pedagogică în diferite ipostaze culturale și istorice.

9. Evaluare

Tip activitate	10.1 Criterii de evaluare	10.2 Metode de evaluare	10.3 Pondere din nota finală
10.4 Curs	Evaluare sumativă (de final)	Examen –lucrare scrisă, cu subiecte din toată materia parcursă. Trei subiecte: de sinteză (5p), aplicativ – de interpretare (3p), autoevaluare (1p), 1p din oficiu.	40%
10.5 Seminar / laborator	Evaluare continuă	Intervenții, prezentări, contribuții personale etc. evidențiate în portofolii de activitate, dezvoltate pe parcursul semestrului, incluzând probe scrise; portofoliile de activitate vor fi încărcate de studenți pe platforma Google classroom, conform unui calendar de activitate convenit cu profesorul coordonator al activității de curs și seminar. Codul cursului și link-urile pentru sesiunile video desfășurate pe Google Meet sunt comunicate studenților în Fișa Disciplinei și la începutul semestrului de studii.	60%
10.6 Standard minim de performanță			

Realizarea a 50% din cerințele pentru curs și pentru seminar. În cazul neindeplinirii criteriului minimal de participare (prezența) conform CDOS, studenții pot solicita precizarea de către profesorul titular a unor sarcini alternative prin care studenții să poată face dovada studiului independent. Sarcinile stabilite cu studenții nu vor depăși în cuantum numărul creditelor educaționale pentru care este solicitat planul de activitate alternativ.

Data completării
15.09.2025

Titular de disciplină
Conf.univ.dr.habil. Mihaela Miteșcu Manea

Data avizării în departament
17.09.2025

Director de departament
Conf. Univ. dr. Claudia Borca